TOVERI

Länsnen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI A. B. MAKELA
SULO SYVANEN

TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.
AUG. NIKULA, Manager.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$4.00 6 kuukautta..$2.25
3 kuukautta.....$1.35 1 kuukausi... .50
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$6.50 6 kuukautta..$3.50

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year.....$4.00 Six months.....$2.25
Three months..$1.35 One month..... .50

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 832.

Olemme siis jälleen vailla kongressimiestä?

Jos Kaivaajassa ollut lyhyt uutinen Meyer Londonin eroamisesta puolueestamme on totta, niin olemme siis jälleen vailla edustajaa kongressissa. Monet saattavat pitää sellaista asemaa sangen kiusallisena, ja sellainenhan se onkin. Satamiljoonaisen kansakunnan työväestöllä ei ole yhtään edustajaa eduskunnassa. Mutta parempi on että henkilö joka ei katso voivansa edustaa työväestöä siten kuin puolueen periaatteet määräävät, rehellisesti selittää eroavansa, kuin että hän olisi paikallaan ja pettäisi luottamuksensa. London ei ole aina turhan tarkasti noudattanut puolueemme säädöksiä kaikissa suhteissa, mutta tietäen hänen asemansa vakavuuden ja ottaen huomioonsa sen, että hän on yksin, ei häntä ole siitä erikoisemmin tuomittu. Porvarilehdet ovat tähän saakka turvautuneet Londonin lausuntoon, että hän ei edusta sosialistipuoluetta, vaan sitä New Yorkin kongressimiespiiriä josta hän on valittu. Epäilemättä ne tästedes selittävät hänen edustavan puoluetta, kun hän ei enää siihen kuulu, ja menettelee tietenkin sen mukaan kuin muutkin luopiot.

Kansanvaltaisuus vaarassa Venäjällä

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Oregon, December 14, 1917, as required by the Act of Congress October 15th, 1917.)

Venäjältä viime päivinä tulleet tiedonannot osottavat sikäläisten kansanvaltaisten ainesten olevan vaarassa joutua ikävään asemaan. Taantumuksellisuudestaan tunnetut itsevaltaisen pyövelihallituksen vuosisataiset tukijat, etelä-venäläiset kasakat ovat jälleen kansanvaltaisuuden kimpussa. Vaikkakin täkäläinen sanomalehdistö selittää kenraali Kaledinesin tarkotuksen olevan "kansanvaltaisuuden puolesta taistelemisen ja anarkian kukistamisen", on asianlaita kuitenkin siten, että Kaledines edustaa Venäjän taantumuksellisimpia aineksia.

Ainoat kansanvaltaiset ainekset Venäjällä ovat nykyisin bolshevikit, ja jokainen niitä vastaan suunniteltu toimenpide on tähdätty kansanvaltaisuutta vastaan. Ellei niin olisi laita, niin ei tarvitsisi epäillä, että täkäläinen sanomalehdistö, joka aina ja kaikkialla ajaa vain suurpääoman etuja, astuisi puoltamaan Kaledinesin vallankaappausyrityksiä.

Ulkovaltojen raharuhtinaat näyttävät koettavan yllyttää Japania hyökkäämään Siperiaan, saadakseen aikaan sisällissodan Venäjällä ja kansanvaltaisen hallituksen tilalle vaikkapa tsaarin takasin. Mikä hyvänsä muu hallitusmuoto niitä tyydyttää, mutta ei sellainen jossa Venäjän työväestölläkin olisi sananvaltaa.

Tiedonannot Venäjältä ovat nykyisin varsin niukat ja nähtävästi siten vääristeltyjä, että niistä on vaikea päättää mikä kulloinkin on totta, mikä ei. Mikäli täkäläisissä lehdissä parjataan bolshevikeja, johtuu siitä, että täkäläiset porvarit niin sydämestään vihaavat kansanvaltaisuuden valtaanpääsyä Venäjällä.

Kuka valvoo sen säädöksen täyttämistä?

Yhdysvaltain ylioikeuden ilmotetaan juuri antaneen päätöksen, että kun valtiossa on voimassa kieltolaki, niin ei yksityisilläkään ole oikeutta pitää hallussaan väkijuomia, jos valtion laki sen kieltää. Sellaisenaan edellyttäisi päätös täydellistä väkijuomainkäyttökieltoa niissä valtioissa joissa kieltolaki on voimassa. Mutta tämänkin säädöksen laita on kuten niin monien muidenkin, ei ole ketään joka valvoisi sen noudattamista.

Tuomioistuimilta voi joskus saada jonkun edistysmieliseltäkin näyttävän päätöksen, mutta sellaisen voimaanpanosta ei ole suuriakaan toiveita. Ja ne varsinaiset ammattipuoskarit, jotka kieltolakikysymyksellä ratsastavat, eivät välitäkään mistään väkijuomien kulutus- ja käyttökiellosta todellisuudessa, kunhan vain voivat selittää 'raittiusväen voittaneen", sellaisen raittiusväen jollaista he itse salakapakoissa edustavat.

Joissakin tapauksissa saattaa joku virkaintoinen santarmi ahdistaa työläistä, joka huikeasta hinnasta saa salakapakoitsijalta kaikenlaisilla tupakkasotkuilla sekotetun viinapullon haltuunsa, mutta rikasten viinikellareita ei päätös missään tapauksessa koske.

Sellaista ei olisi pitänyt sallia

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Oregon, December 14, 1917, as required by the Act of Congress October 15th, 1917.)

Joukon Yhdysvaltain sotaväkeen pakotettuja ulkomaalaisia ilmotetaan ajautuneen sangen pulmalliseen asemaan. Kerrotaan näet, että sellaiset joilla ei ole täysiä kansalaisoikeuksia, mutta jotka ovat ottaneet maata n.s. homestead-oikeuksilla, eivät voi sotaväessä ollessaan saada täydellisiä kansalaisoikeuksia, joita vailla eivät voi saada omistusoikeutta maalleen. Sotaväestä ei lasketa miestä pois, ja kansalaispapereita ei lain mukaan voi saada muualla kuin kotikauntissaan.

Asema on ikävä siksi, että useat ehkä menettävät siten maansa ja kotinsa, joiden eteen ovat uhranneet vuosien työn ja varoja mitä suinkin ovat irti saaneet. Luulisi että hallitus olisi tässä suhteessa voinut selittää lain siten että se olisi edes määränny homsteadi-oikeudet säilymään ja kiinnityslainojen omistajat pitämään kyntensä erillään sotilasten maista, mutta tiedonanto josta ylläoleva on otettu, mainitsee että useat tulevat kärsimään tuntuvan vahingon. Montanassa esim. sallitaan pankkiirien kiskoa kahdentoista prosentin korko homesteaderille lainaamastaan rahasta, kuin muilta ainoastaan saa ottaa kuusi. Vasta sitte kun mies on maansa saanut omakseen ("pruuvannut"), laskee korko kuuteen prosenttiin. Tietysti pankkiirit pitävät asiain tällaista käännettä sangen isänmaallisena, mutta ei meidän käsittääksemme olisi mitään syytä epäillä niidenkään motiiveja, jotka tällaisen kohtalon alaisiksi jouduttuaan ovat mahdollisesti toista mieltä. Heitä saattaa kannustaa ajatus, että pankkiirien etuja ei niin aina tarvitsisi asettaa etualalle.

Kun kansalaisvelvollisuudet voidaan asettaa kenen niskaan hyvänsä asianomaisen mieltä kysymättä, niin meidän käsittääksemme olisivat kansalaisoikeudetkin annettavat edes enimpiä teknillisyyksiä välttäen, mutta tietenkin me olemme väärässä.

Vieläkin siitä Suomen nälänhätäisten avustamisesta

Californian toverien toimenpiteet rahavarojen keräämiseksi Suomen nälänhätäisten avustamiseksi, eivät näytä saavan ansaittua vastakaikua järjestömme keskuudessa. Toimeenpaneva komitea asettui jyrkästi hommaa vastaan jo silloin kun sille ensimäinen kerta esitettiin osastojen taholta, että avunkeräykseen olisi ryhdyttävä, ja nyt loppujen lopuksi se riensi sihteerinsä välityksellä leimaamaan koko homman porvarien hommaksi, josta sosialistien olisi pysyttävä erillään.

Me emme voi käsittää, mistä sellainen toimeenpanevan komitean röyhkeä virkavaltaisuus johtuu. Sillä ei ainakaan ole minkäänlaista perustetta leimata sitä porvarien hommaksi, vaan täytyy sen tietää, että se **estettiin joutumasta porvarien käsiin sillä, että Berkeleyn ja Fort Braggin toverit ottivat sen hoitaakseen.**

Ellei tästä asiasta olisi Toverissa puhuttu niin paljon, niin saattaisi ajatella, että ehkäpä se ei sittekään tunne sitä, mutta siitä on puhuttu jo kuukausia, ja henkilöitten taholta, jotka ainakin kielenkääntäjäsihteerin tuntee luotettaviksi puoluetovereiksi.

Toimeenpanevan komitean harkintaan ei ole vaikuttanut yhtään sekään, että täkäläiset porvarilehdet ovat nimenomaan kieltäneet antamasta avustustaan tälle berkeleyläiselle komitealle, **koska porvarit eivät voi kontrolleerata sen keräämiä varoja ja käyttää siten kuin joitakin vuosia sitte keräämiään nälänhätäisille aijottuja varojakin.** Homma ei olisi ollenkaan jäänyt Californian paikallisten toverien huoleksi, jos toimeenpaneva komitea olisi suvainnut antaa sille vakavan huomion heti alussa. Mutta kun se kieltäytyi panemasta keräystä toimeen, niin ryhtyivät californialaiset toverit hommaan ja ovat siinä nyt, mutta varat välittää toimeenpaneva komitea Suomen ammattijärjestölle.

Kun tämä homma ensikerran otettiin Californian toverien taholta esille ja kysyttiin m.m. meidän mielipidettämme, vastasimme keräyksen olevan paikallaan **vain siinä tapauksessa että varat välitetään Suomen Ammattijärjestölle,** joka ne jakaa. Ja **sellaisena** homma on läpäissyt. Mutta toimeenpaneva komitea tuli ja leimasi ei ainoastaan Californian toverit, vaan vieläpä itsensä ja Suomen Ammattijärjestönkin porvarikoplaksi, johon ei sovi luottaa.

Epäilemättä se itsekin huomaa ennen pitkää että se erehtyi, mutta onko sillä kylliksi miehuutta tunnustaakseen erehdyksensä johtuneen asian huonosta seuraamisesta, vain alkaako se itsepintaisesti puolustaa sitä uusilla verukkeilla, jää nähtäväksi.

Toimeenpanevan komitean menettely on vaikuttanut keräykseen sangen estävästi. Vain lännellä ovat osastot ottaneet sen huomioonsa, mutta täälläkin laimeasti siksi että sen suhteen on nyt erimielisyyttä. Ja ellei komitea ota ojentuakseen, niin se saa aikaan keräyksen täydellisen epäonnistumisen. Työmies antautui kielenkääntäjäsihteerin julkean syytöskirjeen perusteella vastustamaan keräystä, mutta huomattuaan asian oikean laidan, peruutti vastustuksensa seuraavassa numerossa. Sitävastoin Raivaaja ei ole selvillä tästä jutusta, koska sekin asettuu sitä vastustamaan, selittäen sen Panama-Pacific humpuukiin verrattavaksi. **Mutta kumpikin sekä Työmies että Raivaaja ovat keräyksen kannalla, edellyttäen että se on sosialistien käsissä ja varat tulevat taatusti käytetyksi tarkotuksenmukaisesti.** Näkee siis selvästi, että toimeenpanevan komitean itsepäisyys, kieltäytyessään ottamasta hommaa ajettavakseen, ja sitte leimatessaan porvareiksi niiden osastojen jäsenet jotka siitä huolimatta panivat sen alulle, on syynä koko sekaannukseen. **Selville päästäisi nyt kuitenkin sillä, että toimeenpaneva ottaisi johtaakseen keräyksen. Luulemme, että Californiasta siihen vieläkin mielellään suostuttaisi, sillä eihän heillä ole sen kanssa mitään muuta tekemistä kuin nimilistoista huolehtiminen.**

Mitä keräyksen tarpeellisuuteen ja hyödyllisyyteen tulee, voidaan siitä olla eri mieltä. Tiedämme aivan varmaan, että tuntuvampaa avustusta ei sillä saada, mutta se että ei voida pelastaa kaikkia Suomen kärsiviä työläisiä nälkäkuolemasta, ei meidän käsittääksemme ole riittävä syy siihen, että emme koettaisi tehdä parastamme. Viljaa on saatava, siitä ollaan yksimielisiä, mutta että Suomessa olisi jokaisella työläisellä niin rutosti rahaa, kuin porvarilehtemme ja toimeenpaneva komiteamme selittävät, siihen ei ainakaan meillä ole todistuksiä. Päinvastoin olemme saaneet Suomen lehdistä sen käsityksen, että palkat eivät siellä ole kohonneet läheskään siinä määrässä kuin elintarpeet. Ja lisäksi tulee vielä laaja työttömyys. Apua siellä siis tarvitaan rahassakin, ja sellainen pieni avustus kuin täältä voidaan lähettää, tulee varmaan käytetyksi mitä kipeimpään tarpeeseen silloin kun se sinne joutuu ja viljaa saadaan.

Kerta kaikkiaan ratkaistakoon tämä sekava juttu nyt tavalla joka tuottaa parhaat tulokset. Toimeenpaneva ottakoon heti homman huostaansa, jolloin ei kenelläkään ole mitään epäilystä sen luotettavaisuudesta, ja ryhdyttäköön laajoihin keräystoimiin kaikkialla. Sellainenkin työväestö joka ei kuulu sosialistipuolueeseen, antaa avustuksensa sosialistien kautta ennenkuin porvarien, tietäen että sosialistit käyttävät varat siten kuin lahjottajat määräävät. Ja juuri siksi että kaikki työläiset saadaan avustamaan Suomen nälänhätäisiä sosialistien kautta, on homman etunenässä nimellisesti Suomi-komitea, **eikä siksi että ne varat jäisivät tilittämättä, kuten porvarien keskuudessa on tapana.**

Toimeenpanevalla komitealla on syytä toimia siksikin, että varmaan täkäläiset suomalaiset poroporvarit tulevat panemaan toimeen keräyksen, johon työläisetkin antavat runsaasti varoja, ellei ole sosialistien toimeenpanemaa avustushommaa, johon voisivat paremmin luottaa. Juuri siksihän porvarilehdet ovat tätä californialaisten hommaa vastustaneetkin, että saisivat sen mytyyn ja varat itselleen.

MAILMANKATSOMUKSIA

ANNETAANKO MARS-TÄHDESTÄ TAAS MERKKEJÄ?

Geneven observatoorin tähtitieteilijä Fritjof le Coultre on julkassut varsin mielenkiintoisia havaintoja kiertotähti Marsia koskevista tutkimuksistaan kolmen viime vuoden ajalla. Tällä ajalla on hän tarkastanut tuota tieteelliselle mailmalle erikoisen miellyttävää punaista, salaperäistä taivaankappaletta kaukoputkellaan, jonka linssi on läpimitaltaan kokonaista 40 sentimetriä (15¾ tuumaa), seitsemänkymmentä kirkasta yötä läpeensä. Niistä oli 23 kaikin puolin suotuisaa.

Päivittäin tehtyjen havaintojen mukaan on Marsin pinnalla sangen vaihteleva elämä. Syysk. 28 p:ää vasten yöllä oli Mars erinomaisen kaunis nähtävä. "En tohtinut paikaltani hievahtaa, peläten kadottavani tämän ihmeellisen näyn näkyvistäni. Näin virran-äyräitä, jotka näyttivät jyrkästi kuin veitsellä leikatuilta. Ne erottausivat merestä haaveellisen hienosti." Kanavat, jotka leikkaavat laajoja alueita, muodostavat kapeita sinisiä nauhoja epäsäännöllisine rantoineen. Vielä oli hän nähnyt keltaisia tai harmaita usvia, jotka joko peittivät koko tähden tahi kiinnittyivät johonkin kohtaan Marsin pinnalle. Kahdessa kohden näkyi mahtavat valkoiset läiskät, jotka näyttivät lumikentiltä.

Omituisimmat kaikista olivat epäilemättä kuitenkin hänen havaitsemansa valoilmiöt, jotka odottamatta kerran toisensa perästä ilmahtivat sen tumman seudun läheisyydestä, minkä oppineet ovat otaksuneet mereksi. Lokakuun 18 p:n iltana kello 10.45 näkivät LeCoultre ja hänen apulaisensa erään paikan Marsin pohjoisuoteisessa osassa yhtäkkiä leimahtavan voimakkaan kirkkaasen valkoiseen valoon, jota voisi verrata sähkökaarilampun valoon. Valoa kesti 1 tai 2 sekuntia, kun se äkkiä katosi ja seutu näytti taas entisen väriseltä. Uudestaan huomattiin valo sitte taas usean minuutin ajan, kunnes ilmiö sydänyön aikana täydelleen lakkasi.

Marraskuun 1 p:n iltana kello 10.40 ja taas kello 11.08 leimahtivat erittäin voimakkaat valot yhtäkkiä kahdessa kohdin, joista toinen oli nytkin tuon oletetun meren läheisyydessä. Valo oli tälläkin kerralla sinisen valkoista, mutta kesti nyt useita minuutteja, sammui sitte ja syttyi uudestaan. Tämä sinervä valo, jota voisi verrata monilukuisiin erikoisen kirkkaihin salamoihin, näytti olevan poille valaistuille seuduille ominaista eikä varmaankaan ollut mistään heijastunutta.

Kuten tunnettua, on näitä valoilmiöitä Marsin pinnalla ennenkin huomattu. Flagstaffin observatoorin tähtitieteilijät ovat ne todenneet, sillä ne merkeiksi, joita Marsin asukkaat muka lähettävät avaruuden halki meille maan asukkaille. Jo v. 1907 teki kaksi Geneven tähtientutkijaa samat havainnot, ihmeesti samasta Marsin seudusta kuin heidän Flagstaffissa olevat tutkijatoverinsakin. Heidänkin mielestään nämä olivat vallan tavattomia ilmiöitä, mutta eivät kuitenkaan menneet niin pitkälle, että olisivat otaksuneet niitä merkkituliksi, vaan koettivat selittää niitä joistakin ilmastollisista seikoista johtuviksi ilmiöiksi, elleivät ne ehkä aiheutuisi auringonsäteitten heijastuksesta Marsin pinnalla leijaileviin tomupilviin, tahi muulla sellaisella tavalla. Muuan Marsin tutkija, joka myös on huomannut nuo loimut, pitää niitä tuliperäisinä purkauksina. LeCoultre puolestaan ei rohkene ruveta tuota merkinantoteoriaa uudelleen henkiin herättämään, vaan ei tahdo sitä kokonaan mahdottomaksikaan julistaa. Tosiasia on että kuusi tai seitsemän viime vuotta on Marsin pinnalla aina sen tullessa lähemmäksi maata nähty valoilmiöitä, joita muulloin ei ole huomattu. Jos ne todella on tarkotettu tiedonannoiksi, niin lieneepä Marsin asukkailla huono käsitys maan asujanten älystä tai kohteliaisuudesta, kun täältä ei mitään vastata.

Häpesivät toki.

Englannin ja varsinkin Skotlannin tekopyhyys sunnuntain viettämisessä on tullut sananparreksi. Räikeimpiä sellaisia tapauksia sattui äskettäin Edinburghissa — mutta sattui sellaisen miehen kohdalle, joka osasi panna moiset siveyssankarit häpeämään.

Syytettynä oli sodassa raajarikoksi joutunut mies, joka henkensä pitimiksi myyskenteli savukkeita kadulla. Oli myynyt sunnuntainakin ja siten rikkonut sapattilakia. Kysyttäessä, oliko hän tehnyt itsensä tuohon rikokseen syylliseksi, hän oitis myönsi sen tehneensä, mutta lisäsi, että Ranskan rintamalla ollessa hänen oli täytynyt tapella saksalaista vastaan sunnuntaisinkin, ja se oli paljoa kovempaa työtä kuin muutaman savukelaatikon myyminen. Eivät ilenneet sakottaa, vaan kanne kumottiin.

PORVARI-AASIEN SUKKELUUKSIA

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Oregon, December 14, 1917, as required by the Act of Congress October 15th, 1917.)

Pietarilainen lehti Djelo Naroda julkasee ohjeet, jotka muka Saksan yleisesikunta on antanut Venäjän rintamalle rauhanneuvotteluihin lähetettäville saksalaisille edustajille. Ohjeissa terotetaan sitä seikkaa, että näiksi neuvottelijoiksi on valittava vakavaluontoisia miehiä, jotka kykenevät esiintymään totisella naamalla hullunkurisimmissakin tilanteissa.

Jos Venäjän asiamiehet vaatisivat, että Saksan keisarin on kirjotettava oma vangitsemiskäskynsä tahi että Saksan kansan on toimeenpantava yhteiskunnallinen vallankumous, on Saksan edustajien vakavasti vastattava:

"Tämä asia tietysti otetaan harkittavaksi."

Lehden mukaan sisältävät ohjeet vielä seuraavia määräyksiä:

"Voi sattua, että venäläiset edustajat ensi tapaamisessa yrittävät suudella rauhansovittelijoita. Heidän on valmistauduttava siltä varalta; jos venäläisten ylipäällikkö, vänrikki Krylenko, ryntää kädet levällään heitä kohden, tulee heidän puolestaan puristaa häntä sydäntään vasten ja hokea 'tavaritsh' (toveri). Isänmaa vaatii sovittelijoilta tämän uhraantumisen.

"Heillä pitää myös aina olla kiellellään nämä venäläisten lempilauseet: yleismaailmallinen kansanvaltainen rauha — rauha ilman aluevaltauksia ja sotakorvauksia."

Rauhanneuvottelijain ei kuulu tarvitsevan ottaa selkoa venäläisten sotajoukkojen asemista eikä kanuunain luvusta, "koska vartavasten määrätyt esikuntaupseerit tulevat niistä asioista huolehtimaan." Jos bolshevikkien ulkoministeri Leon Trotski itse tulee olemaan läsnä neuvotteluissa, "on Saksan edustajien käyttäytyttävä kuin olisivat he Bismarckin, Talleyrandin tai jonkun muun suuren valtiomiehen lähettyvillä."

— — Tämä makupala kulkee täydestä amerikkalaisissa porvarilehdissä. Jos bolshevikeillä olisi hyvää aikaa, he ehkä ottaisivat selville, missä tarkotuksessa ja mitä tietä "Saksan yleisesikunnan salaisuudet" kulkevat sotaintoiseen venäläiseen porvarilehteen. Siitä voisi siten lopuksikin kehittyä lysti juttu.

Paha merkki.

"Miksi olet niin huonolla tuulella?"

"Katsohan, ennen ei vaimoni koskaan ole mennyt muotikaupan sivu, vaatimatta minun jotain hänelle ostamaan."

"Ja kun nyt meni, niin siitäkö sinä olet pahoillasi?"

"Niinpä tietenkin. Ajattele, miten paljo sen on täytynyt tilata vaatetavaroita postilähetysliikkeistä, kun antaa minun niin rauhassa kulkea ohi."

Hirmu vihollselle.

Eräs asevelvollisuuden nojalla Englannin armeijaan otettu rekryytti havaittiin painavan 10 naulaa vähemmän kuin ne tamineet, joita hänen piti kantaa. Urho oli 4 jalkaa 11 tuumaa pitkä, ja rinnan ympärys oli 26 tuumaa. Viime hetkellä hänet kuitenkin vapautettiin rintamapalveluksesta — ehkä siinä pelossa, että jos tuollainen eppu olisi joutunut saksalaisten vangiksi, ne olisivat voineet käyttää sitä agitatsionivälineenään.

Nälkätalven kynnyksellä

71 milj. kilon vajaus viljavaroissa. Kuntienvälinen toimikunta ehdottaa leipäannoksia pienennettäväksi neljännellä osalla.

Kuntainvälinen elintarvetoimikunta on jättänyt senaattiin ehdotuksensa leipäkysymyksen järjestämiseksi ja lausutaan sen ehdotuksessa m. m.:

Turvauduttava oman maan satoon.

Kesällä vallinneiden epäsuotuisten sääsuhteiden vuoksi on maassamme ilmeisesti saatu tavallista huonompi viljasato. Tämän ohessa ovat toiveet saada viljaa Venäjältä ainakin tähän asti jääneet kokonaan täyttymättä. Viljakysymys on siis alkaneena kulutuskautena muodostunut paljon vaikeammaksi kuin miltä se näytti vielä pari kuukautta takaperin, jolloin sen järjestämistä ryhdyttiin suunnittelemaan. Kun tuontimahdollisuudet Venäjältä edelleenkin ovat pidettävät aivan epävarmoina, ja kun myöskin on epätietoista, onnistutaanko Amerikasta ostettua viljaakaan saada kuljetusvaikeuksien vuoksi maahantuoduksi, täytynee ainakin toistaiseksi lähteä siitä edellytyksestä, että me viljatarpeemme tyydyttämisessä olemme pakotetut turvautumaan yksinomaan oman maan satoon. Tämän vuoksi näyttää olevan välttämätöntä muuttaa vastaavasti viljankulutuksen järjestämisestä annettuja määräyksiä.

Nykyinen järjestelmä vaatii 378 milj. kg. Käytettävänä on 307.5 milj. kg.

Viljankulutuksen järjestämisestä nyt alkaneena kulutuskautena on senaatti määrännyt ensinnäkin, että ne taloudet, joilla on riittävästi omia viljavaroja, saavat muodostaa n. s. omavaraistalouksia pidättämällä 10 kg. henkeä kohti kuukaudessa, ja saa tällaisiin omavaraistalouksiin liittyä myöskin vieraita talouksia, jos ne vain sijaitsevat saman maatilan alueella. Muita talouksia varten annetaan sitten valtionleipäkortteja ja oikeuttavat nämä saamaan 200 gr. henkeä kohti päivässä. Henkilöille, jotka tekevät raskasta ruumiillista työtä, voivat elintarvelautakunnat kuitenkin myöntää 100 gr:n päiväannoksiin oikeuttavia lisäleipäkortteja, niin että tällaisten henkilöiden päiväannos nousee 300 grammaan tai poikkeustapauksissa korkeintaan 400 grammaan. Lisäleipäkortteja annetaan vain raskaan työn tekijälle itselleen, mutta ei hänen perheensä jäsenille, eikä elintarvelautakunnan alueellaan myöntämä luku näitä kortteja saa olla suurempi kuin ⅛ tavallisten korttien luvusta.

Jos näiden perusteiden mukaan lasketaan kansamme syömäviljan tarve edellyttäen, että koko maanviljelysväestö muodostuisi omavaraistalouksiksi, saadaan tulokseksi: maanviljelysväest. 2,300,000 henkeä @ 120 kg., yht. 276.0 milj. kg., tilatonta vaest. 650,000 henkeä @ 73 kg., yht. 47.4 milj. kg., lisäksi yksi kolmasosa lisäkortteja @ 36.5 kg., yht. 7.9 milj. kg., kaupunkil. vaest. 550,000 henkeä @ 73 kg., yht. 40.1 milj. kg. ja lisäksi yksi kolmasosa lisäkortteja @ 36.5 kg., yht. 6.6 milj. kg. eli kaiken kaikkiaan 378.0 milj. kg.

Mitä taasen viljasatoon tulee, ei siitä vielä ole tilastoa olemassa, mutta jos oletamme, että se ei tule olemaan huonompi kuin pienin sato viitenä viime vuonna, saamme seuraavan laskelman osoittamaan käytettävänä olevaa syömäviljasatoa, edellyttäen että nykyisten määräysten lisäksi puolet kaurasadostakin pidätetään ihmisravinnoksi: ruis 238.8 milj. kg., ohra 104.4 milj. kg., vehnä 3.8 milj. kg., puolet kaurasta 167.1 milj. kiloa ja sekavilja 13.0 milj. kg. eli yhteensä 527.1 milj kiloa.

Tästä satomäärästä on kuitenkin vähennettävä kylvöjä varten varattavat siemenet ja jauhatustappio. Laskemalla siementarpeen ja jauhatustappion senaatin määräämien suhdelukujen mukaan jää yllämainitusta satomäärästä kulutuksen käytettäväksi vain: ruisjauhoja 187.0 milj. kg., ohrajauhoja 59.0 milj. kg., vehnäjauhoja 3.0 milj. kiloa, kaurajauhoja 65.0 milj. kg. ja sekaviljajauhoja 8.0 milj. kg. eli yhteensä 322.0 milj. kg. Vajaus on siis 56 milj. kiloa.

Huomioon on sitä paitsi otettava, että vuoden viljasadosta on osa jo käytetty äsken päättyneenä kulutuskautena sekä siemen- ja syömäviljavarastoissa olleen vajauksen peittämiseen. Kun tämä vajaus kaikkiaan nousi 17.5 milj. kiloon ja siitä vain noin 3 milj. kiloa tuli täytetyksi tuontiviljalla, on siis nyt käytettävänä olevat syömäviljavarastot laskettavat suunnilleen 14.5 milj. kiloa pienemmiksi kuin edellä on esitetty.

Kaurasadosta puolet käytettävä ihmisravinnoksi.

Kaiken kaikkiaan on näin muodoin yllaesitettyjen laskelmien mukaan syömäviljavarastoissamme nyt alkaneena kulutuskautena suunnilleen 71 milj. kilon vajaus. Jotta saataisiin syömäviljan kulutus edes jossain määrin vastaamaan käytettävinä olevia varastoja ehdottaa Kuntainvälinen Elintarvetoimikunta ensinnäkin

että kaurasato takavarikoidaan ja siitä, siltenkun on vähennetty siementarve, sallitaan eläinten rehuksi käyttää korkeintaan niin paljon, että ainakin puolet jää ihmisravinnoksi.

Leipäannoksia pienennettävä 20—25 pros.

Tämän lisäksi katsoo toimikunta välttämättömäksi, että senaatin myöntämiä annosmääriä supistetaan ensi marrask. 3 p:stä alkaen, jolloin uudet leipäkortit jaetaan. Toimikunnan mielestä olisi kyseessäoleva annosmäärän supistaminen tehtävä siten,

että omavaraistalouksien sallittaisiin pidättää syömäviljavarastoja vain 8 kiloa henkeä kohti kuussa eli 20 pros. vähemmän kuin nykyjään on säädetty;

että valtion leipäkorttien päiväannokset määrättäisiin 150 gr. jauhoja eli 25 pros. pienemmiksi kuin nykyjään; sekä

että lisäleipäkorteilla annettava määrä samassa suhteessa supistettaisiin.

Lisäleipäkorttien annoksia vähennettäessä olisi teknillisistä syistä jauho- ja leipälippujen arvo pysytettävä 50 grammana ja tapahtuisi supistus niin ollen paraiten siten, että kukin lisäleipäkortti tulisi oikeauttamaan 50 gramman päiväannokseen, mutta että elintarvelautakunnat saisivat antaa niitä poikkeustapauksissa kolmekin kappaletta vastaten yhteensä 150 grammaa lisäannosten nykyisen korkeimman 200 gramman määrän asemasta. Suurinta lisäannosta olisi kuitenkin annettava vain sellaisille ulkoilmassa raskasta ruumiillista työtä tekeville, joita työssäolo estää koko päivän kotona syömästä tai muuten saamasta keittoruokaa. Se kokonaismäärä, jonka kukin elintarvelautakunta saisi lisäleipäkorteilla myöntää, olisi edelleenkin supistettava 1-6 peruskorteilla kulutettavasta määrästä, siten, että näiden entistä pienempien lisäkorttien luku saisi olla korkeintaan puolet paikkakunnalla jaettujen peruskorttien luvusta. — Edelläesitettyjen ehdotusten mukaan tulisi syömäviljan kulutus vähentymään: omavaraistaloudet @ 2 kg. 10½ kuukautena 48.3 milj. kiloa, tavalliset leipäkortit @ 50 gr. p. 10½ kuukautena 18.9 milj. kg.